

Politik for Whistleblowerordningen i Norddjurs Kommune

Baggrund

Den 17. december 2019 vedtog kommunalbestyrelsen en whistleblowerpolitik for Norddjurs Kommune på baggrund af et oplæg fra en nedsat arbejdsgruppe med repræsentanter fra bl.a. MED-systemet og forvaltningen.

Den 24. juni 2021 vedtog Folketinget Forslag til lov om beskyttelse af whistleblowere. Loven implementerer EU-direktivet 2019/1937 af 23. oktober 2019 om beskyttelse af personer, der indberetter overtrædelser af EU-retten (whistleblowerdirektivet).

Lov om beskyttelse af whistleblowere, der træder i kraft den 17. december 2021, medfører en pligt for alle kommuner til at etablere en whistleblowerordning, og fastsætter rammerne for den lovpligtige ordning.

Som følge af den lovpligtige whistleblowerordning er whistleblowerpolitikken fra december 2019 tilpasset, så den implementerer de nye lovgivningsmæssige rammer.

Indledning

Norddjurs Kommune er en organisation, der lægger stor vægt på åbenhed og dialog. Der er en åben og inkluderende kultur, hvor alle frit kan ytre sig - også vedrørende uregelmæssigheder eller ulovligheder begået af kommunens ansatte eller dens samarbejdspartnere.

Formålet med ordningen er at opdage, udbedre og forebygge uacceptable forhold i Norddjurs Kommunes varetagelse af sine opgaver over for borgerne, herunder også hos Norddjurs Kommunes samarbejdspartnere, og derved forbedre Norddjurs Kommunes serviceniveau. Whistleblowerordningen er i den forbindelse medvirkende til at beskytte både indberetter og den indberettede. Herudover skal whistleblowerordningen bidrage til, at forhold der ikke ville komme frem i den direkte dialog, bringes op, og bliver adresseret.

Norddjurs Kommune opfordrer en whistleblower til at benytte Norddjurs Kommunes interne whistleblowerordning. Det er dog valgfrit, om en whistleblower ønsker at benytte Norddjurs Kommunes interne whistleblowerordning eller en ekstern whistleblowerordning.

Interne og eksterne whistleblowerordninger begrænser ikke den ytringsfrihed og meddelerret, der i øvrigt gælder for offentlig ansatte.

Norddjurs Kommune offentliggør én gang årligt oplysninger om den generelle aktivitet i whistleblowerordningen. Oplysninger herom vil være tilgængelige på Norddjurs Kommunes hjemmeside.

Hvad kan der indberettes om?

Whistleblowerordningen omfatter indberetninger om alvorlige lovovertrædelser eller øvrige alvorlige forhold.

Indberetninger om følgende forhold er f.eks. omfattet;

Strafbare forhold

- Misbrug af økonomiske midler
- Tyveri
- Svig
- Underslæb
- Bedrageri
- Bestikkelse
- Overtrædelser af tavshedspligten

Grove eller gentagne overtrædelser af lovgivning

- Lovgivning om magtanvendelse
- Forvaltningsloven og offentlighedsloven
- Sundhed
- Miljø
- Forvaltningsretlige principper

Andre alvorlige forhold

- Grov chikane

Whistleblowerordningen omfatter endvidere indberetninger om overtrædelse af EU-lovgivning på visse områder, herunder eksempelvis EU-Lovgivning vedrørende offentligt udbud, finansielle tjenesteydelser, miljøbeskyttelse og forbruger- og databeskyttelse.

Eksemplerne er ikke udtømmende.

Hvad kan der ikke indberettes om?

Whistleblowerordningen omfatter som udgangspunkt ikke indberetninger om whistleblowerens eget ansættelsesforhold, medmindre en sådan indberetning vedrører en alvorlig lovovertrædelse eller et i øvrigt alvorligt forhold f.eks. grov chikane.

Indberetninger om samarbejdsvanskeligheder, overtrædelse af interne retningslinjer for beklædning, rygning, alkohol, sygefravær brug af e-mail/internet og lignende er ikke omfattet af whistleblowerordningen. Disse forhold løses fortsat via den direkte og daglige kommunikation på arbejdspladsen mellem kollegaer, tillidsrepræsentant, arbejdsmiljørepræsentant og ledere.

Hvem kan indberette?

Indberetninger kan indgives af Norddjurs Kommunes ansatte og Norddjurs Kommunes samarbejdspartnere, herunder samarbejdspartneres ansatte.

Hvordan foretages en indberetning?

Indberetning til whistleblowerordningen foretages via Norddjurs Kommunes hjemmeside ved at kopierer dette link og indsætte det i din browser <https://norddjurs.whistleblownetwork.net/>.

Indberetninger registreres i et sagsbehandlingssystem specifikt udviklet til whistleblowerordninger. Systemet drives af Got Ethics A/S. Got Ethics A/S er uafhængig af Norddjurs Kommune og logger ikke IP-adresser eller maskinID, og al transmission og lagring af data sker krypteret.

Alene medlemmerne af whistleblowerenheden har adgang til systemet.

Norddjurs Kommune opfordrer til, at indberetninger foretages ikke-anonymt. Dette forenkler sagsbehandlingen og oplysningen af sagen. Whistlebloweren har dog mulighed for at forblive anonym i forbindelse med indberetningen.

Hvordan behandles indberetningerne?

Indberetninger behandles af en nedsat whistleblowerenhed der er en intern upartisk enhed, der har ansvaret for behandlingen af indberetninger. Whistleblowerenheden har ansvaret for at modtage og følge op på indberetninger og for at have kontakt med whistlebloweren.

Whistleblowerenheden består af kommunens borgerrådgiverfunktion bestående af Jesper Cortes, Tanja Kallehauge og Nicolai Abildgaard samt 5 øvrige medlemmer. Det er næstformanden fra hovedudvalget Tinne Christiansen, chefen for kommunaldirektørens sekretariat Bettina Andersen, esdh-medarbejder Mille Ryom, jurist Maria Drejer Petersen og personalejuridisk konsulent Julie Enevoldsen.

Det er kommunens borgerrådgiverfunktion næstformanden fra hovedudvalget samt chefen for kommunaldirektørens sekretariat, som er ansvarlig for whistleblowerenhedens virksomhed. Whistleblowerenheden betjenes administrativt af esdh-medarbejder Mille Ryom, jurist Maria Drejer Petersen og personalejuridisk konsulent Julie Enevoldsen

Whistlebloweren modtager en bekræftelse på modtagelse af indberetningen inden for 7 dage efter modtagelsen.

Hvis whistleblowerenheden vurderer, at indberetningen er omfattet af ordningen, er whistleblowerenheden ansvarlig for, at der iværksættes en undersøgelse af forholdet. Hvor beskyttelsen af whistlebloweren gør det muligt, inddrages den relevante forvaltningsmyndighed i undersøgelsen. Som udgangspunkt behandles sagen internt i den relevante forvaltningsmyndighed. Hvordan den enkelte indberetning skal håndteres, vil bero på en konkret vurdering.

Hvis der er tale om en formodet overtrædelse af straffelovgivningen eller anden lovgivning, vil en relevant opfølgning kunne være en politianmeldelse eller anmeldelse til relevant tilsynsmyndighed. Vedrører sagen alvorlige fejl og/eller forsømmelser begået af en ansat på arbejdspladsen, kan den relevante opfølgning bestå i iværksættelse af en intern undersøgelse med henblik på eventuelle ansættelsesretlige konsekvenser. Vedrører sagen alvorlige fejl og/eller forsømmelser begået af en samarbejdspartner, kan den relevante opfølgning eventuelt være iværksættelse af undersøgelse med henblik på kontraktretlige konsekvenser for samarbejdspartneren.

Senest 3 måneder efter modtagelsen orienteres whistlebloweren om, hvordan whistleblowerenheden har fulgt op på indberetningen, herunder hvilke tiltag indberetningen har givet anledning.

Hvis whistleblowerenheden vurderer, at en modtaget indberetning falder udenfor ordningens anvendelsesområde, foretager whistleblowerenheden sig ikke yderligere i anledningen af indberetningen. Whistleblowerenheden oplyser whistlebloweren herom, og whistlebloweren vejledes om hvor forholdene alternativt kan behandles.

Alle indberetninger journaliseres i en særskilt sag i kommunens journaliseringssystem. Alene medlemmerne af whistleblowerenheden har adgang til disse sager.

Beskyttelse og rettigheder

En whistleblower er beskyttet mod repressalier som følge af en indberetning. En whistleblower må endvidere ikke hindres eller forsøges hindret i at foretage en indberetning.

Repressalier kan eksempelvis være ansættelsesretlige konsekvenser. Beskyttelsen mod repressalier kan også omfatte andre end whistlebloweren, fx en person der hjælper en whistleblower med at foretage en indberetning.

En whistleblower eller en person der hjælper en whistleblower, der er blevet mødt med repressalier som følge af en indberetning, eller som er blevet forhindret i eller forsøgt forhindret i at foretage en indberetning, kan have ret til godtgørelse.

Beskyttelsen mod repressalier er under forudsætning af, at indberetningen er sket i god tro, dvs. at whistlebloweren var i god tro om oplysningernes rigtighed på tidspunktet for indberetningen, og i god tro om at de indberettede oplysninger var omfattet af whistleblowerordningen.

En whistleblower, der i god tro foretager en indberetning, er beskyttet og kan ikke straffes med bøde eller strafansvar, herunder for tilsidesættelse af en lovbestemt tavshedspligt. Når indberetningen af de pågældende oplysninger er nødvendig for at afsløre et alvorligt forhold.

En whistleblower vil heller ikke kunne straffes med bøde eller strafansvar for at anskaffe dokumentation for det alvorlige forhold. Desuden vil et eventuelt søgsmål fra en modpart vil endvidere kunne påberåbes afvist med henvisning til den beskyttelse der ligger i loven

En whistleblower der bevidst indberetter urigtige oplysninger, er ikke beskyttet, og kan straffes med en bøde eller strafansvar.

Fortrolighed og tavshedspligt

Oplysninger om identiteten på en whistleblower og andre oplysninger ud fra hvilke whistleblowerens identitet kan udledes, behandles fortroligt, og kun medlemmerne af whistleblowerenheden har adgang til disse oplysninger.

Medlemmerne af har endvidere tavshedspligt med hensyn til de oplysninger der i øvrigt indgår i en indberetning.

Oplysninger fra indberetninger - med undtagelse af oplysninger om identiteten på whistlebloweren og andre oplysninger ud fra hvilke whistleblowerens identitet kan udledes - kan dog videregives, når det sker som led i opfølgning på en indberetning, eksempelvis i forbindelse med en intern undersøgelse af forholdene. I den forbindelse gøres modtageren af oplysningerne opmærksom på den særlige tavshedspligt, og vil være omfattet af denne.

Oplysninger om identiteten på en whistleblower vil endvidere ikke kunne videregives til eventuelle berørte personer i en indberetning. Berørte personer vil dog som udgangspunkt skulle oplyses om behandlingen af deres personoplysninger, med mindre hensynet til de berørte personer viger for fx efterforskningsmæssige hensyn.

Efter omstændighederne kan oplysninger om identiteten på whistlebloweren videregives til en anden offentlig myndighed eksempelvis politiet eller en tilsynsmyndighed. Whistlebloweren vil i disse tilfælde som udgangspunkt blive orienteret herom forud for videregivelsen.

Indberetninger til whistleblowerordningen vil endvidere være undtaget fra aktindsigt efter bl.a. offentlighedsloven.

Forholdet til databeskyttelseslovgivningen

Whistleblowerenheden behandler personoplysninger med hjemmel i lov om beskyttelse af whistleblowere samt databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven.

Ifølge lov om beskyttelse af whistleblowere kan whistleblowerenheden behandle personoplysninger, når behandlingen af oplysningerne er nødvendige for at håndtere indberetninger, der er modtaget som led i whistleblowerordningen.

Yderligere oplysninger om registreredes rettigheder findes i Datatilsynets vejledning, som du finder på www.datatilsynet.dk.

Øvrige eksterne whistleblowerordninger

Der er mulighed for at foretage en indberetning til eksterne whistleblowerordninger, herunder til Datatilsynet, som har en uafhængig og selvstændig ekstern whistleblowerordning.

Yderligere information om datatilsynets whistleblowerordning kan ses her <https://whistleblower.dk/>.

Eksterne whistleblowerordningen findes endvidere for indberetninger vedrørende lovovertrædelser eller andre alvorlige forhold i Politiets Efterretningstjeneste eller i Forsvarets efterretningstjeneste. Se mere herom på følgende links <https://www.pet.dk/Kontakt/Whistleblowerordning%20i%20PET.aspx> og <https://www.fmn.dk/da/om-os/Whistleblowerordningen/>.

Herudover finder der sektorspecifikke eksterne whistleblowerordninger, som er etableret i medfør af EU-retten.

Spørgsmål

Spørgsmål vedrørende whistleblowerordningen kan rettes til whistleblowerenheden på mail whistleblowerenheden@norddjurs.dk.